

det sker ved lov – kun kan gennemføres afståelse af rettigheder, der er beskyttet af § 73, såfremt der ydes erstatning efter denne bestemmelse.

4. Vurdering

Som anført i pkt. 3 ovenfor er det statsretlige udgangspunkt, at regeringen og Folketinget ikke kan lægge bindinger på, hvad fremtidige lovgivere kan træffe bestemmelse om.

Det fremgår i den forbindelse udtrykkeligt af den omhandlede aftale, at statens almindelige beskatningsret ikke berøres af den nævnte kompensationsbestemmelse.

Hvis regeringen opnår den fornødne tilslutning fra Folketinget til at indgå aftalen, vil der således fortsat f.eks. ikke være noget til hinder for, at senere lovgivningsmagter gennemfører almindelige skærper i skattelovgivningen, som (også) har virkning for bevillingshaverne. Noget sådant vil efter aftalen ikke udløse kompensation.

Kompensationsbestemmelsen vil – som et element i en gensidigt bebyrdende aftale mellem staten og bevillingshaverne – have den virkning, at staten skal kompensere DUC-selskaberne, hvis lovgivningsmagten på et senere tidspunkt måtte benytte sin kompetence til at gennemføre lovgivning, der specifikt rammer producenter af kulbrinter i den danske del af Nordsøen.

Med denne bestemmelse sikrer staten således – som led i den nævnte gensidigt bebyrdende aftale – en rettighed for bevillingshaverne, som nyder beskyttelse efter grundlovens § 73, og som derfor inden for rammerne af grundlovsbestem-

melsen skal respekteres af senere regeringer og Folketing. Der kan i den forbindelse henvises til, at det som nævnt ovenfor i pkt. 3 er almindeligt antaget, at staten kan etablere rettigheder, der er beskyttet af grundlovens § 73, således at sådanne rettigheder inden for rammerne af denne bestemmelse vil skulle respekteres af fremtidige regeringer og Folketing.

I tilknytning til det anførte kunne rejses det spørgsmål, om regeringen og Folketinget i alle tilfælde bør kunne etablere rettigheder for borgere og virksomheder, der reelt – det vil sige i kraft af grundlovens § 73 – vil indebære begrænsninger i kommende regeringers og Folketings lovgivningskompetence. Det kan således gøres gældende, at der gælder visse grænser for, i hvilken udstrækning regering og Folketing ved etablering af rettigheder reelt bør kunne begrænse senere lovgivningsmagters kompetence på bl.a. skatteområdet.

Selv om det måtte antages, at der gælder principper af den nævnte karakter, giver dette efter Justitsministeriets opfattelse ikke anledning til overvejelser i forhold til den omhandlede kompensationsbestemmelse. Det bemærkes herved, at der med kompensationsbestemmelsen, som indgår i aftalen med staten, alene skabes en rettighed for DUC-selskaberne til i givet fald i visse nærmere opregnede tilfælde at kunne kræve kompensation inden for rammerne af den nettofordel, som staten opnår ved aftalen.

Sammenfattende er det Justitsministeriets opfattelse, at aftalens kompensationsbestemmelse ikke rejser spørgsmål i forhold til grundloven.